

บทที่ 5 สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) เพื่อศึกษาการรับรู้เรื่องโรคเอดส์ ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เรื่องโรคเอดส์กับบทบาทของสามีและภรรยาในการดูแลคู่สมรสที่ติดเชื้อเอดส์ และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนบทบาทสามีและบทบาทภรรยาในการดูแลคู่สมรสที่ติดเชื้อเอดส์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ชายและหญิงที่แต่งงานแล้วทุกรายที่อายุระหว่าง 15-60 ปี ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านดอนบม หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 6 ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เป็นเพศชาย จำนวน 192 คน เพศหญิง จำนวน 192 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 384 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง การรับรู้เรื่องโรคเอดส์ และบทบาทสามี/ภรรยาในการดูแลคู่สมรสที่ติดเชื้อเอดส์ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน จากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปทดลองใช้กับสามี/ภรรยาที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย คำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์การรับรู้เรื่องโรคเอดส์ เท่ากับ 0.80 ความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์บทบาทสามี/ภรรยาในการดูแลคู่สมรสที่ติดเชื้อเอดส์ เท่ากับ 0.91

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows ดังนี้

1. หาจำนวนและร้อยละของลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. คำนวณค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการรับรู้เรื่องโรคเอดส์ของสามีและภรรยารายข้อและโดยรวม
3. คำนวณค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของคะแนนบทบาทสามีและภรรยาในการดูแลคู่สมรสที่ติดเชื้อเอดส์โดยรวมและรายด้าน
4. คำนวณค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนบทบาทสามีและภรรยาในการดูแลคู่สมรสที่ติดเชื้อเอดส์รายข้อ

5. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เรื่องโรคเอดส์ของสามีและภรรยา กับบทบาทสามีและภรรยาในการดูแลคู่สมรสที่ติดเชื้อเอดส์ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

6. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนบทบาทสามีและบทบาทภรรยาในการดูแลคู่สมรสที่ติดเชื้อเอดส์ โดยการทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ทั้งสามีและภรรยามีอายุระหว่าง 30-39 ปี ร้อยละ 36.98 และ 36.46 การศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 45.32 และ 54.69 อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 44.79 และ 44.27 รายได้ครอบครัวต่อเดือน 2,000-4,000 บาท ร้อยละ 41.67 และ 45.31 ชนิดของครอบครัว ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ 51.04 และ 55.21 ครอบครัวส่วนใหญ่มีบุตรจำนวน 1-2 คน ร้อยละ 59.37 และ 55.21 ตามลำดับ

2. การรับรู้เรื่องโรคเอดส์

สามีมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้เรื่องโรคเอดส์โดยรวม 60.97 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.01 โดยรับรู้ว่าการติดเชื้อโรคเอดส์ทำให้ภูมิคุ้มกันร่างกายต่ำ และการป้องกันโรคเอดส์ทำได้ง่ายกว่าการรักษา ส่วนภรรยามีค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้เรื่องโรคเอดส์โดยรวม 59.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.47 โดยรับรู้ว่าการป้องกันโรคเอดส์ทำได้ง่ายกว่าการรักษา และพ่อแม่ที่เป็นเอดส์อาจทำให้ลูกในท้องเป็นโรคเอดส์ด้วย

3. บทบาทสามี/ภรรยาในการดูแลคู่สมรสที่ติดเชื้อเอดส์

ค่าเฉลี่ยของคะแนนบทบาทสามีในการดูแลคู่สมรสที่ติดเชื้อเอดส์โดยรวม คิดเป็นร้อยละ 87.60 ($\bar{X} = 126.64$, $SD = 15.21$) ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนบทบาทภรรยาในการดูแลคู่สมรสที่ติดเชื้อเอดส์คิดเป็นร้อยละ 90.44 ($\bar{X} = 130.24$, $SD = 12.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้งสามีและภรรยามีค่าเฉลี่ยของคะแนนบทบาทในการดูแลคู่สมรสที่ติดเชื้อเอดส์มากที่สุด ทางด้านการช่วยเหลือทางร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 89.17 ($\bar{X} = 42.80$, $SD = 6.22$) และร้อยละ 92.65 ($\bar{X} = 44.47$, $SD = 3.87$) รองลงมาบทบาทด้านการช่วยเหลือทางจิตใจและอารมณ์ คิดเป็นร้อยละ 88.71 ($\bar{X} = 42.58$, $SD = 5.46$) และร้อยละ 90.83 ($\bar{X} = 43.60$, $SD = 4.68$) บทบาทด้านการช่วยเหลือทางสังคม คิดเป็นร้อยละ 87.70 ($\bar{X} = 17.54$, $SD = 2.56$) และร้อยละ 89.95 ($\bar{X} = 17.99$, $SD = 2.37$) บทบาทการช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 82.89 ($\bar{X} = 23.21$, $SD = 2.95$) และร้อยละ 86.36 ($\bar{X} = 24.18$, $SD = 2.96$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สรุปผลการศึกษาดังนี้

บทบาทด้านการช่วยเหลือทางร่างกาย สามีให้ความสำคัญมากที่สุดเรื่อง การแยกข้าวของ เครื่องใช้ที่มีคม ส่วนภรรยาให้ความสำคัญมากที่สุดเรื่อง การดูแลให้ได้รับยาตามคำสั่งแพทย์

บทบาทด้านการช่วยเหลือทางจิตใจและอารมณ์ สามีให้ความสำคัญมากที่สุดเรื่อง การ ไม่แสดงความรังเกียจ ส่วนภรรยาให้ความสำคัญมากที่สุดเรื่อง การให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหา

บทบาทด้านการช่วยเหลือทางสังคม สามีให้ความสำคัญมากที่สุดเรื่อง การติดต่อ ประสานงานกับแหล่งที่จะช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา ส่วนภรรยาให้ความสำคัญมากที่สุดเรื่อง การส่งเสริมให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของตนเองต่อครอบครัวและสังคม

บทบาทด้านการช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ สามีให้ความสำคัญมากที่สุดเรื่อง การวางแผน ร่วมกันในการใช้จ่ายเงินในครอบครัว ส่วนภรรยาให้ความสำคัญมากที่สุดเรื่อง การออมเงินส่วน หนึ่งไว้สำหรับใช้จ่ายเมื่อจำเป็น

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เรื่องโรคเอดส์กับบทบาทสามี/ภรรยา ในการดูแลคู่ สมรสที่ติดเชื้อเอดส์

จากการศึกษาพบว่า การรับรู้เรื่องโรคเอดส์ของสามี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับบทบาท สามีในการดูแลคู่สมรสที่ติดเชื้อเอดส์โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.4159$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จากการศึกษพบว่า การรับรู้เรื่องโรคเอดส์ของสามีมีความสัมพันธ์ทาง บวกกับบทบาทสามีด้านการช่วยเหลือทางร่างกาย ด้านการช่วยเหลือทางจิตใจและอารมณ์ ด้าน การช่วยเหลือทางสังคม และด้านการช่วยเหลือทางเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.3933, 0.3921, 0.3771$ และ 0.2631 ตามลำดับ) และการรับรู้เรื่องโรคเอดส์ของภรรยา มีความสัมพันธ์กับบทบาทภรรยาในการดูแลคู่สมรสที่ติดเชื้อเอดส์ทั้งโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.2885$) เมื่อพิจารณารายด้าน จากการศึกษพบว่า การรับรู้เรื่องโรคเอดส์ ของภรรยามีความสัมพันธ์ทางบวกกับบทบาทภรรยาด้านการช่วยเหลือทางร่างกาย ด้านการช่วย เหลือทางสังคม และด้านการช่วยเหลือทางเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.1815, 0.2258$ และ 0.2563 ตามลำดับ) และด้านการช่วยเหลือทางจิตใจและอารมณ์อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.1418$)

4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนบทบาทสามีและบทบาทภรรยาในการดูแลคู่สมรสที่ ติดเชื้อเอดส์

จากการศึกษาพบว่า ค่าเฉลี่ยบทบาทภรรยาในการดูแลคู่สมรสที่ติดเชื้อเอดส์สูงกว่าค่า เฉลี่ยของคะแนนบทบาทสามีโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($t = 2.91$) เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน จากการศึกษพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนบทบาทภรรยาด้านการช่วยเหลือ

ทางร่างกาย และด้านการช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนบทบาทสามีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($t = 3.15$, และ 3.20 ตามลำดับ) ค่าเฉลี่ยของคะแนนบทบาทภรรยาด้านการช่วยเหลือทางจิตใจและอารมณ์สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนบทบาทสามีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 1.97$) ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนบทบาทด้านการช่วยเหลือทางสังคมของสามีและภรรยาไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านการปฏิบัติการพยาบาล

จากผลการวิจัยพบว่า การรับรู้เรื่องโรคเอดส์ของสามีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับบทบาทสามีในการดูแลคู่สมรสที่ติดเชื้อเอดส์ และการรับรู้เรื่องโรคเอดส์ของภรรยามีความสัมพันธ์ทางบวกกับบทบาทภรรยาในการดูแลคู่สมรสที่ติดเชื้อเอดส์ เพื่อให้การดูแลคู่สมรสอย่างมีประสิทธิภาพ พยาบาลควรตระหนักถึงการสอนให้ความรู้สามีและภรรยาในเรื่องโรคเอดส์ อันจะนำไปสู่การรับรู้ที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อปฏิบัติการดูแลที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพปัญหาของผู้ติดเชื้อเอดส์ นอกจากนี้ควรจัดทำเอกสารเกี่ยวกับความรู้ ข้อมูลเรื่องโรค การรักษาและการปฏิบัติตัวที่เหมาะสมกับภาวะของโรค โดยคำนึงถึงพื้นฐานของผู้รับบริการ ใช้คำง่าย ๆ อธิบายเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ เข้าใจได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนบทบาทภรรยาในการดูแลคู่สมรสที่ติดเชื้อเอดส์สูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนบทบาทสามีในการดูแลคู่สมรสที่ติดเชื้อเอดส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ฉะนั้น พยาบาลควรกระตุ้นส่งเสริมสามีให้แสดงบทบาทการดูแลภรรยามากขึ้นเมื่อภรรยาเกิดการติดเชื้อเอดส์ โดยไม่คำนึงว่าบทบาทการดูแลควรเป็นหน้าที่ของภรรยาซึ่งเป็นเพศหญิงเท่านั้น เพราะการอยู่ร่วมกันในครอบครัว เมื่อเกิดปัญหาขึ้นกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ควรมีการปรับเปลี่ยนบทบาทเพื่อให้ครอบครัวสามารถดำรงอยู่ได้อย่างสมดุล และควรคำนึงถึงการปรับประคับประคองทางด้านจิตใจและอารมณ์ด้วยเสมอ

ด้านการศึกษา

ในหลักสูตรการเรียนการสอน ควรจัดเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทการดูแลผู้ติดเชื้อเอดส์ที่ถูกต้องเหมาะสม ครอบคลุมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและเศรษฐกิจ เพื่อช่วยให้ผู้ติดเชื้อเกิดกำลังใจที่จะต่อสู้ชีวิตต่อไป นอกจากนี้ควรคำนึงถึงการเสริมสร้างทัศนคติที่ดี

ของนักศึกษาและบุคคลทั่วไปในการยอมรับและให้การดูแลผู้ติดเชื้อเอดส์อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่
รังเกียจและทอดทิ้ง

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.2.2.1 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทการดูแลคู่สมรสที่ติดเชื้อเอดส์ของสามีและภรรยา

5.2.2.2 ศึกษาปัญหาและความต้องการของสามีและภรรยาในการดูแลคู่สมรสที่ติดเชื้อ
เอดส์

5.2.2.3 ศึกษาบทบาทของครอบครัวในการดูแลบุตรหรือสมาชิกในครอบครัวที่ติดเชื้อ
เอดส์

5.2.2.4 พัฒนารูปแบบทางการพยาบาลอย่างมีแบบแผนในการเสริมสร้างศักยภาพของ
ครอบครัวในการดูแลผู้ติดเชื้อเอดส์